

10 MEI 2009 – VIJFDE PAASZONDAG

EERSTE LEZING

HANDELINGEN DER APOSTELN 9, 26-31

In die tijd deed Paulus, in Jeruzalem aangekomen, pogingen zich bij de leerlingen aan te sluiten, maar allen waren bang van hem omdat zij niet konden geloven dat hij een leerling was.

Barnabas trok zich zijn lot aan, bracht hem bij de apostelen en verhaalde hun hoe Paulus onderweg de Heer gezien had en dat deze tot hem had gesproken, en hoe hij in Damascus vrijmoedig opgetreden was in de naam van Jezus. Voortaan ging Paulus in Jeruzalem geregeld met hen om terwijl hij onverschrokken optrad in de naam van de Heer. Hij sprak en disputeerde met de Hellenisten. Dezen probeerden hem te vermoorden. Toen de broeders dit te weten kwamen, brachten zij hem weg naar Caesarea en lieten hem naar Tarsus vertrekken.

Nu genoot de Kerk in heel Judea, Galilea en Samaria vrede; zij werd steeds meer bevestigd in de vreze des Heren en nam gestadig in aantal toe door de vertroosting van de heilige Geest.

TWEDE LEZING

EERSTE BRIEF VAN JOHANNES 3, 18-24

Vrienden,

Wij moeten niet liefhebben met woorden en leuzen maar met concrete daden. Dat is onze maatstaf; daardoor krijgen wij de zekerheid dat wij thuishoren bij de waarachtige God. Dan mogen wij ook voor zijn aanschijn ons geweten geruststellen, ook als het ons veroordeelt, want God is groter dan ons hart en Hij weet alles.

Dierbare vrienden, daar ons geweten ons dus niet hoeft te veroordelen, mogen wij vrijmoedig met God omgaan; wij krijgen van Hem alles wat wij vragen, omdat wij zijn geboden onderhouden en doen wat Hem aangenaam is.

En dit is zijn gebod: van harte geloven in zijn Zoon Christus en elkaar liefhebben zoals Hij ons bevolen heeft. Wie zijn geboden onderhoudt, blijft in God en God blijft in hem. En dat Hij in ons woont, weten we door de Geest die Hij ons gegeven heeft.

EVANGELIE

JOHANNES 15, 1-8

In die tijd zei Jezus tot zijn leerlingen:

„Ik ben de ware wijnstok en mijn Vader is de wijnbouwer. Elke rank aan Mij die geen vrucht draagt, snijdt Hij af; en elke die wel vrucht draagt, zuivert Hij, opdat zij meer vrucht mag dragen. Gij zijt al rein dankzij het woord dat Ik tot u gesproken heb. Blijft in Mij, dan blijft Ik in U. Zoals de rank geen vrucht kan dragen uit zichzelf maar alleen als zij blijft aan de wijnstok, zo gij evenmin als gij niet blijft in Mij.”

„Ik ben de wijnstok, gij de ranken. Wie in Mij blijft terwijl Ik blijf in hem, die draagt veel vrucht, want los van Mij kunt gij niets. Als iemand niet in Mij blijft, wordt hij weggegooid als rank en verdort; men brengt ze bij elkaar, gooit ze in het vuur en ze verbranden. Als gij in Mij blijft en mijn woorden in u blijven, vraagt dan wat gij wilt en gij zult het krijgen. Hierdoor wordt mijn Vader verheerlijkt: dat gij rijke vruchten draagt; zo zult gij mijn leerlingen zijn.”

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting's Hertogenbosch, www.rkbijbel.nl

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

In-wezigheid

IN DEZE PAASTIJD LAZEN we eerst de verschijningsverhalen van Jezus na zijn verrijzenis. Samen met de leerlingen ervoeren we dat het niet eenvoudig is het ongelooflijke te geloven, namelijk dat de dood en het losscheuren niet het laatste woord hebben. Vanaf de vierde paaszondag lezen we uit het evangelie volgens Johannes. Deze evangelist gebruikt beelden om de diepe verbondenheid tussen God en de mensen uit te drukken. Vorige week: Jezus is een herder die waakt over mij. Hij kent me bij mijn voornaam en laat me nooit in de steek, ook al zijn er donkere kloven. Als ik – om God weet welke reden – de kudde verlaat en verloren loop, komt Hij me zoeken. We behoren tot Gods kudde en we hebben een herder.

Vandaag vergelijkt Johannes God met een wijngaardenier, die zijn druivelaars goed verzorgt, *Appellation Soigneusement Contrôlée*. Jezus is de ware wijnstok, en wij zijn als zijn ranken die druiven dragen. Het levenssap vloeit door Jezus en door de ranken, zolang de ranken met de wijnstok verbonden blijven. De woorden ‘in Mij blijven’ en ‘in jullie blijven’ komen achtmaal terug in de korte evangelietekst. Johannes schrijft niet ‘bij Mij’ blijven, maar ‘in Mij’ blijven.

Precies dat verschil tussen ‘bij’ en ‘in’ moeten de leerlingen ervaren hebben, telkens Jezus verscheen na zijn verrijzenis. Jezus is niet meer ‘bij hen’ op dezelfde manier als vóór zijn dood. Hij komt door een gesloten deur binnen, lijkt op een geest, maar eet toch vis. Maria Magdalena mag Hem niet aanraken (om Hem vast te houden), maar Thomas mag zijn handen wel in zijn wonden leggen (om ze dan in de wonden van mensen te gaan leggen). Jezus’ wonden zijn nog zichtbaar – het is dezelfde Jezus, maar ze zijn geheeld. Met al die beelden proberen de evangelisten iets te vatten van het onvatbare: een verrezen, voltooid, geheeld Jezus, die hun voortaan op een andere, maar veel intensere manier nabij zal zijn: ‘in hen’.

Felix Timmermans heeft dat ‘gevat’ – kort vóór zijn dood op 24 januari 1947 – in zijn gedicht over de Emmaüsgangers in de postuum uitgegeven bundel *Adagio*.

‘Heer blijf bij ons, / de zon gaat onder.’ / Wij boden dan het avondbrood / den vreemden man, die langs de baan / met ons was meegegaan. / En wijl hij, ’t zegenend de oogen sloot, / gebeurde het: Zijn aangezicht / verklaarde in een hemelsch licht, / waarin hij plotseling verdween... / Dit was het wonder. / Wij stonden weer alleen, / doch vouwden blij onz’ handen. / Het was alsof Hij door ons heen verdween / en ’t licht in ons is blijven branden. / Blijf zoo in ons, o Heer, / de zon gaat onder!

Twee leerlingen op paasavond, onderweg terug naar huis, terug naar het verleden, bergaf, van Jeruzalem naar Emmaüs. Ze ontmoeten een onbekende man. Jezus gaat immers mee met mensen. Zelfs bergaf is Hij bij hen. Maar dat weten ze nog niet. Ze herkennen Hem niet. Ze vertellen Hem over hun ontgoocheling, over het losscheuren. En toch zijn de leerlingen al ongeweten het testament van Jezus aan het uitvoeren. Ze vragen de vreemdeling: „Blijf bij ons, het is te laat om alleen verder te gaan.” Geven wat je zelf niet meer hebt: een thuis. „Blijf bij ons”, schrijft Timmermans, voelbaar, letterlijk, lichamelijk, dicht bij ons. En tijdens de maaltijd gebeurt het dan. Ze herkennen Jezus bij het breken van het brood. Maar – net zoals in de andere verschijningsverhalen – verdwijnt Jezus. „We stonden weer alleen.” En de normale reactie zou zijn: „en barstten uit in tranen” of „balden ontgoocheld en woevend onze vuisten”. Maar dat staat er niet. Timmermans schrijft: „We vouwden blij onz’ handen.” En de dichter gaat door: „Het was alsof Hij door ons heen verdween”... en het licht voorgoed had uitgedaan. Neen, ook dat staat er niet. Er staat wel: „en ’t licht in ons is blijven branden”.

Timmermans vat de hele geloofsgroei van de leerlingen samen in die twee cursieve woorden in het laatste vers: „Blijf zo in ons, o Heer, de zon gaat onder”. Het eerste vers was „bij ons”. Het laatste vers is „in ons”.

Het is een weg van loslaten en ontvangen. Loslaten om te kunnen ontvangen. Een moeilijke weg. Van aanwezigheid, dwars door afwezigheid, naar in-wezigheid.

Zou het daarom zijn dat de korte evangelietekst acht keer herhaalt „blijf in Mij”? Of is het bij Johannes reeds een beetje Pinksteren?